

vydával za zástupce nehonorovaného. Pokud však jednal jako honorovaný zástupce žalovaného, bylo ho podle § 23 zákona čís. 131/31 Sb. z. a n. jako notáře pokládati za právního zástupce žalovaného ze zastupování na prvním soudě vyloučeného. Přesto však první soud nemohl vydati rozsudek pro zmeškání proti žalovanému. Ani civilní řád soudní, ani zákon čís. 131/31 Sb. z. a n. nestanoví, že v takovémto případě jest vyhověti návrhu na vydání rozsudku pro zmeškání, a měl proto první soud jednati obdobně podle § 185 c. ř. s., rok k ústnímu jednání stanovený odročiti a žalovanému dáti poučení, aby k příštímu ústnímu jednání vyslal zmocněnce, který není podle § 23 zákona čís. 131/31 Sb. z. a n. ze zastupování stran ve sporu vyloučen (Sb. n. s. civ. čís. 2683, 5810, 12285). Poněvadž to první soud neučinil, zavinil zmatečnost podle § 477 čís. 4 c. ř. s., kterou uznal i odvolací soud, ovšem z jiných důvodů než v tomto rozhodnutí uvedených.

Čís. 15307.

Knihovní zajištění závodního podílu obsahujícího také kmenový vklad společníka jest neplatné.

Exekuční soud jest oprávněn na odpor zadnějšího věřitele zkoumati neplatnost i formálně pravoplatného vkladu.

(Rozh. ze dne 18. června 1936, Rv II 211/36.)

V exekuční věci vymáhajícího věřitele Jana H. proti povinné R-cké strojírně, společnosti s r. o., přihlásila žalovaná k rozvrhu svoji pohledávku 10.309 Kč 85 h, jež jí byla přikázána. Žalobce podal odpor proti přikázání této pohledávky. K odůvodnění odporu uvedl, že zmíněná pohledávka byla na nemovitostech povinné R-cké strojírně, společnosti s r. o., zajištěna jako společenský podíl žalované na jmění této společnosti. Rozvrhovým usnesením, které bylo žalobci doručeno 4. února 1935, byl žalobce s odporem odkázán na pořad práva, a domáhá se žalobou výroku, že žalovaná nemá nárok na úhradu pohledávky 10.309 Kč 85 h z nejvyššího podání v oné exekuční věci. V žalobě ještě uvedl, že společenský podíl Antonína H. byl v pozůstalostním řízení zjištěn částkou 77.581 Kč 07 h. Na opětovné žádosti pozůstalé vdovy bratra zůstavitele Jana H. svolil soud pozůstalostní a poručenský, aby nezl. děti zůstavitelovy převzaly společenský podíl zůstavitelův na jmění R-cké strojírně, avšak pod podmínkou, že tento podíl dětí ve výši 58.168 Kč se 4% úroky za tři léta a kaucí 7.000 Kč pro možné útraty, celkem 72.169 Kč, t. j. pro každé dítě 10.309 Kč 85 h, bude zajištěn zástavním právem na nemovitostech R-cké strojírně. Převedením společenského podílu Antonína H. na jeho děti bylo provedeno v podílů knize R-cké strojírně a bylo to oznámeno pozůstalostnímu soudu. Podle prohlášení z 3. září 1924 byl pak společenský podíl 10.309 Kč 85 h pro každé z nezl. dětí H. knihovně zajištěn na nemovitostech R-cké strojírně, které v exekuční dražbě byly prodány. Knihovní zajištění společenského

podílu žalované na nemovitostech společnosti je neplatné, neboť jde o zajištění pohledávky na věci vlastní. Nižší soudy zamítly žalobu, první soud z těchto důvodů: Odpor proti přikázání pohledávky žalované uplatňovaný žalobou není odůvodněn. Není správné tvrzení žaloby, že dotyčná pohledávka žalované jest společenským podílem žalované jako společnice společnosti s r. o. zajištěným na jmění této společnosti, nýbrž jest pohledávkou na náhradu možné škody z účasti obchodování společnosti. Není zákonného předpisu, který by zakazoval smlouvu mezi společností s ruč. o. a jejím společníkem, kterou se společnost zavazuje nahraditi společníku škodu, kterou by snad účastí ve společnosti utrpěl. Není pak nezákonným ani zajištění nároku, z takové smlouvy vyplývajícího, zástavním právem na věcech zavazaneho.

Nejvyšší soud uznal podle žaloby.

Důvody:

Jde předem o otázku, co bylo předmětem knihovního zajištění pro žalovanou na základě prohlášení ze dne 3. září 1924. Prohlášení to bylo vydáno R-ckou strojírnou, společností s r. o., ku provedení dědické dohody ze dne 4. června 1924, jejíž doslov zjistily nižší soudy tak, že pozůstalé nezletilé děti po zemřelém Antonínu H. — mezi nimi žalovaná strana — vstoupily jako společníci do této společnosti na místo zůstavitele se společenským podílem 58.186 Kč (t. j. $\frac{3}{4}$ podílu zůstavitelova). Pozůstalostní soud schválil dohodu pod podmínkou, že dědické podíly dětí v částce 58.186 Kč se 4% úroky za 3 léta a náhradou za možné útraty vymáhání podílů v částce 7.000 Kč budou knihovně zajištěny na továrních nebo jiných realitách R-cké strojírny v dobrém pořadí do výše 72.169 Kč, čili pro každé dítě do výše 10.309 Kč 85 h. Po smrti nezl. Josefa H. převeden byl jeho podíl na sourozence, takže se zvýšily podíly Antonína H., Marie H., provdané Š. o 2.061 Kč 67 h. To jsou obnosy, o něž jde ve sporu. Prohlášení ze dne 3. září 1924 nedbá plně doslovu dědické dohody, ač v základě z ní zejména číselně vychází, a dává souhlas k vkladu práva zástavního pro kauční hypoteku až do výše 10.309 Kč 85 h pro každé dítě, pro možnou škodu, která uvedeným dětem by mohla vzejíti po dobu jejich nezletilosti z obchodování R-cké strojírny. Prohlášení ze dne 3. září 1924 nutno však vyložit v jeho souvislosti se schválenou dědickou dohodou a nelze ulpěti na slovném znění jeho (§ 914 obč. zák.). Tu pak nelze pochybovati, že šlo o knihovní zajištění části závodního podílu nezl. dětí po Antonínu H., který ve společnosti s r. obm. převzaly jeho děti, když na jeho místo vstoupily do společnosti. Společníci R-cké strojírny měli tedy zástavním právem zajištěn podíl závodní na jiném majetku této společnosti. Podle § 61 zák. čís. 58/1906 ř. z. jest společnost s r. obmezeným právníkou osobností, jež samostatně nabývá práva a přejímá povinnosti. Jest odlišná od jednotlivých společníků. Za závazky společnosti ručí jediné společenské jmění (§ 61, odst. 2 zák.), jehož základem jsou kmenové vklady společníků (§ 63 zák.) po případě závodní po-

díly společníků (§ 75 zák.). Toto jmění společnosti jest jediným objektem, z kteréhož věřitelé společnosti mohou dosíci uspokojení. Věřitelé nemají přímého nároku proti jednotlivým členům. Proto předpisuje zákon v § 82, že společníci nesmějí po čas trvání společnosti požadovati vrácení kmenového vkladu. Ti mají po čas trvání jediné nárok na podíl z čistého zisku bilančně zjištěného. Knihovní zajištění závodního podílu, obsahujícího také kmenový vklad jednotlivého společníka na ostatním majetku společnosti, rovná se zřejmě částečnému vrácení tohoto vkladu a jest na úkor věřitelů; jejich fond uspokojení se zmenšuje. Toto zajištění odporuje zákonnému ustanovení § 82 zák. čís. 58/06 ř. z. a jest neplatné. Tuto neplatnost zkoumati jest oprávněn na odpor zadnějšího věřitele exekuční soud i při formálně pravoplatném vkladu (srov. čís. 7941 Sb. n. s.). Žalobce, jenž odpor podal, má jako věřitel zajištěnou na prodaných realitách R-cké strojírny pohledávku z poskytnutého úvěru a vyšel částečně na prázdno právě vzhledem k tomu, že exekuční soud nedbal při rozvrhu nejvyššího podání neplatnosti dotčeného vkladu práva zástavního pro závodní podíl žalované strany. Týž byl ke vznesení odporu oprávněn a jeho odpor — jak shora dolíčeno — jest odůvodněn.

Čís. 15308.

Jest ponecháno volnému uvážení úřadu (obce), zda přizná vdově po zaměstnanci pensi v případech posledního odstavce § 5 zák. čís. 2/20 Sb. z. a n. a posl. odst. § 70 vl. nař. čís. 113/26 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 18. června 1936, Rv II 431/36.)

Žalobkyně dovolávajíc se ustanovení § 5 čl. I zák. čís. 2/20 a §§ 70 a 72 vl. nař. čís. 113/26 uplatňuje proti žalované městské obci nárok na přiznání vdovské pense po svém manželu, zřízenci žalované obce. Nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud, jehož vývody schválil nejvyšší soud, z těchto důvodů: Po stránce právní rozhodl prvý soud správně, když se nezabýval otázkou, zda jsou zde předpoklady pro uznání okolností hodných zřetele, jelikož šlo o pouhé oprávnění obce rozhodnouti podle vlastního volného uvážení, takže přezkoumati tuto otázku ve sporném řízení nelze. V přítomném případě platí pouze ustanovení § 5 zák. čís. 2/20 Sb. z. a n. Nárok na pensi dle tohoto ustanovení žalobkyni nepřisluší, protože se provdala za zaměstnance pensionovaného, a toto ustanovení platí i pro vdovu po městském zřízenci. Okolnost, že žalobkyně dostávala 200 Kč po dobu 9 měsíců, jest nerozhodná, jelikož žalovaná nemohla tím, že bez důvodu obnos vyplácela, uznati ani mlčky žalobní nárok co do důvodu.

Čís. 15309.

Len tie výmery správy železničného podniku môžu sa stať pominutím sťažnosti pravoplatnými, ktorých opravy alebo zmeny možno sa domá-